

נחלת אבותינו

חריש

עלון להפצת מסורת ומנהגי תימן המופץ ע"י עמותת "אחוות אחים" בנשיאות פוסק עדת תימן מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

פרשת ראה | כ"ט אב ה'תשפ"א - בשל"ב לשטרות

- פעילות העמותה
- כולל יום
- כולל ערב
- בית כנסת בלדי
- בית כנסת שאמי
- שיעורי תורה
- דף היומי
- תהילים לילדים
- גמ' חיים

הרב יאיר שרפי הי"ו

שתהיה לטובה ולתועלת כולנו. וכהשלמה לכך, מלמדת אותנו שהברכה ניתנת דוקא ע"י שמיעת האוזן. ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה - במדרש תנחומא הובא: משה סידר לפניכם שני דרכים, הטובה והרעה, דרך חיים ודרך מוות, ברכה וקללה. שלא יהיו הרשעים אומרים: ברא את העולם, ולא פירש לנו איזו דרך טובה, ואיזו דרך רעה שנפרוש ממנה ונבוא לטובה לכך אמר להם משה, "והברכה אם תשמעו", "והקללה אם לא תשמעו". משל לזקן שהיה יושב על הדרך, והיו לפניו שתי דרכים, אחת תחלתה קוצים וסופה מישור, ואחת תחלתה מישור וסופה קוצים, והיה יושב בראש שתייהן ומזהיר העוברים, ואומר להם: אע"פ שאתם רואים תחלתה של זו קוצים - לכו בה! סוספה מישור. וכל מי שהיה חכם שומע לו, והיה מהלך בה ומתיגע קמעא, הלך בשלום ובא בשלום. אבל אותן שלא היו שומעים לו, היו הולכין ונכשלים בסוף. כך היה משה מפרש לבני ישראל ואומר להם: הרי דרך החיים והמוות, ברכה וקללה ובחרת בחיים!

איך מקבלים ברכה?

ראיתי רעיון נפלא מדבריו של הרב רונן חזיזה בביאורו על הפסוק במשלי - "כל ימי עני רעים, וטוב לב משתה תמיד". שלמה המלך ע"ה אומר שכל ימי העני רעים הם, ואילו מי שהוא טוב לב הרי שכל חייו הם כמו משתה בשמחה. ולכאורה הדברים לא מובנים, איך יתכן לומר שכל ימיו של העני רעים? הלא ודאי יש לו גם ימים שמחים, רגעים מרגשים וכדו'. מי הוא אם כן אותו עני ששלמה המלך מדבר עליו שכל הזמן רע לו? בכדי להבין זאת צריך להכיר את מוכר הנעללים בשכונה. איש אחד נכנס לחנות נעלים ובקש מידה 38, המוכר שאל: "אבל נראה לי שאתה מידה 44, למה 38?" והאיש ענה: "אני בכוונה לובש נעל שקטנה בשש מידות, ואסביר לך למה, אשתי חולה, הילדים במסגרות טיפוליות, אני בחובות אדירים... בקיצור, כל היום אני רק סובל. הרגע הכי מאושר שיש לי הוא כשאני חוזר הביתה וחולץ את הנעללים שכל היום לחצו לי על הרגל. גם את הכיף הזה אתה רוצה לקחת ממני?! ולענייננו הגמרא ב"ב (קמה): מביאה כמה הסברים לפסוק הנ"ל, "רבי יהושע בן לוי אמר: כל ימי עני רעים - זה שדעתו קצרה" כלומר, העני ששלמה המלך מדבר עליו, זה לא אדם שאין לו כסף, אלא אדם שההסתכלות שלו על החיים היא דרך משקפיים שחורות! כל דבר הוא מפרש לרעה, כולם נגדו, כולם לרעתו, אדם כזה סובל כל חייו! (וכך פירש"י - עצרן ופקדן עינו רעה בשלו ובשל אחרים) אך ממשיך רבי יהושע בן לוי ואומר: "טוב לב משתה תמיד - זה שדעתו רחבה" כלומר, אדם שחושב טוב וחיובי, כל חייו טובים ומאושרים, כי האושר בידי. עד כאן מדבריו הנפלאים בתוספת נופך. עד פה הבאנו ללמד עד כמה השליטה על העין צריך

ותירה מכך הסביר הספורנו - הביטה וראה שלא יהיה ענינך על אופן בינוני כמו שהוא המנהג ברוב. כי אמנם אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה והם שני הקצוות כי הברכה היא הצלחה יותר מן המספיק על צד היותר טוב. והקללה היא מארה מחסרת שלא יושג המספיק ושניהם לפניכם להשיג כפי מה שתבחרו. עכ"ל. והנה בימים המסוגלים הללו, חודש הרחמים והסליחות, בו אפשר להתקרב למלכו של עולם, ראוי שניתן את הדעת לקבל את הברכה, לשמוע את תורתו חוקיו ומצוותיו לטוב לנו כל הימים.

שבת שלום!

מתוך שלחן ערוך המקוצר של מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

אין לך אדם שאין לו שע"ה

סימן ק"ט - הלכות חודש אלול, וערב ראש השנה

[א] מראש חדש אלול עד אחרי יום הכפורים, המה ימי רצון. ואעפ"י שבכל השנה הקב"ה מקבל תשובה מן השבים אליו בלב שלם, מכל מקום ימים אלו מובחרים יותר ומזמונים לתשובה, להיותם ימי רחמים ורצון. כי בראש חדש אלול עלה משה רבינו אל הר סיני לקבל לוחות שניות, ונשתנה שם ארבעים יום וירד בעשירי בתשרי, שהיה אז גמר כפרה. ומאז הוקדשו ימים אלו לימי רצון, ויום עשירי בתשרי ליום הכפורים. וסמך לזה מהפסוק ואשר לא צדה ואלהים א'נה ל'אידו ו'שמת'י ל'ך ראשי תיבות אלול, לומר כי חודש זה הוא עת רצון לקבל תשובה על החטאים שעשה בכל השנה. וגם רמז שגם על השגגות צריך לעשות תשובה בחודש הזה. עוד אמרו דורשי רשומות, ומל"י א-להיך א'ת ל'בבך ו'את ל'בב זרעך ראשי תיבות אלול. וכן א"י ל'דודי ו'דודי ל'י ראשי תיבות אלול. וכן א"ש ל'רעהו ו'מתנות ל'אביונים ראשי תיבות אלול. רמז לשלשה דברים, שהם תשובה, תפילה וצדקה שצריכין להזדרז

בהם בחודש זה. ומל"י וגו', רומז לתשובה. אני לדודי וגו', רומז לתפילה שהיא רנת דודים. איש לרעהו ומתנות לאביונים, רומז לצדקה: [ב] מיום שאחרי ראש חדש אלול, נוהגים להשכים ולבוא לבתי כנסיות באשמורת האחרונה שלילילה לומר סליחות ותחנונים, עד יום הכפורים, חוץ משבתות וראשיהשנה. ולכן קוראים אותם בשם "אשמורות". וצריכין ליטול ידיהם תחילה ולברך על נטילת ידיים. אמנם לאחר האשמורות טוב ליטול הידים שנית בלא ברכה, כיון שהנטילה הראשונה היתה קודם עלות השחר. ונוהגים לומר תחילה גם יתר ברכות השחר וברכות התורה, ויש נוהגים לאמרם רק אחר גמר האשמורות:

[ג] השליחצבור, יתעטף ב'טליתו המצויצת קודם שמתחיל. ולא יברך עליה, משום דקיימא לן דלילה לאו זמן ציצית הוא. ומנהגינו שגם כל הקהל מתעטפים, וקודם התחלת התפילה כשרואים שהגיע המשך בעמ' הבא <<

כניסת שבת: 19:05

יציאת שבת: 20:13

העלון טעון גניזה אין לעיין בשעת התפילה

"ואלה יעמדו על הברכה"

להצלחתם בבראות, פרנסה ומילוי משאלות ליבם לטובה בזכות זיכוי הרבים בהפצת העלון

רחמים בן שלום שרפי ורעייתו טובה וב"ב מאיר בן יחיאל חלבי ורעייתו צפורה וב"ב הדסה בת חיים שמשון כתבו וב"ב מלכה בת שרה לימור בת מלכה לאה-ליה בת לימור עילאי בן לימור

לרפואת:

סרדכי בן רחל לימור לוי בת נעמי שמואל בן שילת שילת בת חווי זהבה התינוקת הדס בת לימור

זכות הלימוד בעלון - לעילוי נשמת

יחיאל בן מחפוד חג"י ז"הרה בת סאלם חג"י ויקטור בן ארתור אליהו שדרה בת מוסא יחיאל יעקב בן יהשוע ת.נ.צ.ב.ה

מעוניין להפיץ את העלון בבית הכנסת שלך?!

צור קשר עם איתמר 053-345-3020 או שלח בקשה למייל NA0546812981@gmail.com

פרשת ראה

נאמר בפסוק: "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה", למדנו בפרשיות הקודמות שמשו רבינו הוכיח את בני"ע על מה שהיה במדבר, וירשת הארץ תלויה בשמירת התורה והמצוות ולאחר הכניסה לארץ, יעבירו הכהנים לבני ישראל את הברכות לאלו שיקיימו את המצוות כשפניהם מופנות להר גריזים, ואת הקללות הצפויות לחוטאים, הם יאמרו כשפניהם מופנות להר עיבל. ובפרשה זו מבאר להם משה רבינו פרטי וביאור המצוות, אחת המצוות הם, כאשר שוחטים בהמה אסור לאכול מדמה כיוון שהוא קיום הנפש, אלא שופכים לארץ שנאמר "על הארץ תשפכנו כמים" ומצוה זו בחיה ובעוף, ולא בבקר וצאן. ולימד על מצות שחיטה, ובעלי חיים המותרים והאסורים. ודרשו חכמים מהפסוק: "וזבחת ואכלת וגו'" כאשר צויתך, מלמד שנצטוו משה רבינו על הושט והקנה רוב אחד בעוף ורוב אחד בהמה. וצריכים להיות בקיאים בהלכות אלו, ופסק הרמב"ם (הלכות שחיטה פ"ג ה"א ואילך) חמשה דברים מפסידין את השחיטה, ואלו הן: שהייה שהתחיל לשחוט ושהה ואח"כ המשך בשחיטה, דרסה כחותך צנון ולא בהולכה והבאה, חלדה שהסכין תהיה גלויה שלא יטמין אותה תחת סימן אחד וישחט השני, גרמה ששחט מחוץ לגבולות שנקבעו באורך הצוואר על פי ההלכה ממקום השחיטה, עיקור שנעקרו אחד מהסימנים קודם גמר שחיטה. ומי שאינו יודע הלכות אלה אינו רשאי לשחוט ואסור לאכול משחיטתו.

וכתב הגאון הרב יצחק רצאבי שליט"א בהקדמתו לשע"ה (יר"ד חלק א) וז"ל: רבים חושבים כי חלק יורה דעה אינו נצרך ללמוד לכל אדם, אלא לרבנים החשובים פוסקי הלכה, ולא קובעים לימודם כי אם באו"ה, וכמו שכתב הרב חכמת אדם שטעות גדולה היא. ע"כ כדאי הוא ללמוד ולשנן בהלכות אלו ולדעת אותם על בוריים, כי פעמים נכשלים באכילת איסור שעוון חמור הוא. עכ"ל. וכתב הרב מאיר אליהו בספר מרכבות קודש (מרכבה ז לגלגל ט"ו) באחת הסגולות לזרע קודש, שראוי שהאשה תתנהג בקדושה יתירה בזמן הריונה בפרט במאכלים, והביא בשם האור זרוע ששמירה מהמאכלים גורם שהתינוק יהא ירא שמים והביא ראייה מהגמרא בחגיגה פ"ב מה גרם לאלישע שיצא לתרבות רעה אחד מהדברים הם, שאימו עברה לפני ע"ז והריחה מאותו מין (חזיר) ונתנו לה ואכלה. וכתב הרב יהודה פתיה בספרו מנחת יהודה, שע"י חטאם של בני אדם גרמו להתגלגל בדומם, צומח, וחי מדבר. ובענין ברכת המאכלים, א: שמברר המאכל עצמו הטוב מן הסייגים ע"י חטא אדם הראשון, וגם מששת ימי בראשית מתחילת ברייתו, ב: הוא ענין תיקון נפשות המגולגלים הנמצאים במאכל ובמסקה. ע"כ.

וכאן בפרשת ראה הוזהרו בני"ע על אכילת איסור שחובה על כל אדם ללמוד הלכות כפי שביארנו לעיל, ולאכול מאכלים כשרים בברכה הקודמת אותם בשמחה ובהודאה לה' יתברך. ונסיים במעשה, הסיפור הבא סופר על ידי הגר"י זילברשטיין שליט"א: מהנדס בכיר, פרופ' גדול בתחומו, הגיע לביתו של מרן שר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי. הפרופסור סיפר להגר"ח בצער נורא כי הוא, פרופסור בכיר במתמטיקה, אינו מצליח להבין דף גמרא, גם לאחר נסיונות שנמשכו עשרות שנים. לפתע אמר הפרופסור למרן הגר"ח, כי ברגע זה נזכר במקרה שאירע בילדותו, כשלמד בחיידר בעיירה באירופה, הפרופסור סיפר כי כשהיה ילד כבן תשע ראה אצל חברו הגוי בשר "דבר אחר" ולפתע אחזו בולמוס ולא יכול היה להתגבר על עצמו, עד שטעם מהבשר הוא למרות שידע שמדובר באיסור חמור, ומאותו רגע שטעמתי מהבשר הטרף נסתתמו כל מעיינות הדעת שלי ולא יכולתי להבין את הגמרא שלמדתי בחיידר, סיפר הפרופסור הישיש בבכיה, ושאל את מרן שר התורה כיצד יוכל לכפר על חטא זה. הגר"ח הציע לו שיצום יום אחד, כדי להקיא מתוכו את אכילת בשר הטריפה. הפרופסור השיב כי יהיה לו קשה מאוד לבצע זאת, בשל גילו המבוגר, ואפילו ביום כיפור הוא מתקשה מאוד לצום. למרות זאת השיב הגר"ח כי ינסה בכל זאת לצום.

שה' יזכנו על דבר כבוד שמו בבניין בית המקדש במהרה בימינו אמן ואמן.

זמן ציצית, מברך הממונה בקולרם להוציא את כולם ידי חובתם. ונוהגים לחלק האשמורות לשלושה שלוחי ציבור, והשני מתחיל מן אפס אלנהו שבשמים, שמע קולינו וכו'. והשלישי מתחיל מן אם אפס רובע הקן. וצריך לומר האשמורות בתחינה וקול בכי. ולא נהגו שהמתפלל האשמורות מתפלל כל אותו יום, כמו שיש סוברים. אלא מזמינים אחרים כרצונם, וכרגיל בשאר ימות השנה. ובמשך כל זמן אמירתם הקהל יושבים, ורק הש"צ עומד. חוץ מביודי שעומדים בכפיפת קומה (ואין להישען), ואח"כ זוקפים ונשארים עומדים עד סיום פסקת בטרם שחקים. ויש מהשאמי שנוהגין לעמוד גם באמירת אל מלך יושב וכו' ושלוש עשרה מדות:

[ד] נוהגים לתקוע בשופר בכל יום לאחר סיום האשמורות (יש התוקעים ממש בסוף, דהיינו אחרי עשה למען שמך, ויש לפני כן) תשר"ת, דהיינו ת'קיעה ש'ברים תר'ועה ת'קיעה. ויש מהשאמי שתוקעין גם בשעת אמירת י"ג מדות. חוץ מערב ראש השנה שאין תוקעין בו, כדי להפסיק בין תקיעות רשות לתקיעות מצוה. וכן בין ר"ה ליום הכפורים, אין תוקעים. וטעם התקיעות בחודש זה, כדי לעורר את העם לתשובה. כי כן הוא טבע השופר לעורר ולהחריד, כמו שאמר הכתוב היתקע שופר בְּעִיר, ועם לא יחרדו. וקצת מהשאמי נוהגין מראש חודש אלול עד הושענא רבה, לומר שחרית ומנחה לאחר התפילה, את המזמור לדוד ו"י אורי וישעי:

[ה] יחיד האומר אשמורות, אינו רשאי לומר שלש עשרה מדות כהוייתן, וכן כשעדיין לא באו עשרה לבית הכנסת. אלא נוהגים לומר שני השמות בחילוף א"ת ב"ש כזה, מְצַפֵּץ מְצַפֵּץ אל רחום וגו'. אבל במקום שנזכרו שלש עשרה מדות, כגון זכור לנו ברית שלש עשרה מדות וכדומה, אין מדלגים. וכן הבקשות שהן בלשון ארמי כגון רחמנא אדכר לן וכו', מרן דבשמיא וכו' מחי ומסי וכו' מנהגינו שאומרים אותן אעפ"י שאין עשרה, וכל זה אפילו יחיד ממש. ויש סוברים שכשאין עשרה בתחילת האשמורות, צריך לומר את הקדיש כשיבואו, ומנהגינו אינו כן:

[ו] אם אין פנאי לומר כל האשמורות, יקצרו ויאמרו לכל הפחות את ו"ב הסליחות המסודרות באלפ"א בית"א. ואלו הן המחוייבות כפי סדרן של ראשונים ועל פי רבינו האר"י ז"ל. בתחילה אשרי יושבי, וקדיש. לך ו"י הצדקה. אל מלך. ויעבור. בעת רצון. א) רחמנא וכו' ויעבור. ב) אנשי אמונה. ג) תמהנו (שהוא על סדר תשר"ק). ד) אל תעש עמנו כלה. ה) אשמנו בגדנו. ו) אשמנו מכל עם וכו' לעינינו עשקו. [אך את אשמנו באומר ובפועל, אפשר לדלג]. ז) א-להינו שבשמים. ח) עננו אבינו. ט) אדון הסליחות. י) עשה למען אמיתך.

הליכות תימן

הגישו לו ליטול ידיו במים אחרונים

יוש תלמידי חכמים שמוסיפים כנייל במים ראשונים

מי שבידך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל עמו ישראל, ובפרט כל התורמים והמסייעים בהפצת מסורת אבותינו נע"ג עדת קדש תימן המעטייה ובכללם השמות המוזכרים כאן שיזכו לכל הברכות האמורות בתורת משה סייענתא דשמיא בבריאות איתנה ונהורא מעליא פרנסה בשפע אושר ועושר אריכות ימים ושנים בטוב ובנעימים א.כ.ר.

- לרפואת יהודית רז בת יחיא חסי
- לרפואת נתנאל בן אליה ואורטל חלא
- לרפואת שולה בת לולוה (מרגלית)
- לרפואת שלום בן משה
- לרפואת יונה קהאי בת משה ושרה

כתוב בפסוק: (יג,יח) "ונתן לך רחמים ורחמך..."

דרשו חז"ל: (שבת קנא) כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים וכל שאינו מרחם על הבריות אין מרחמין עליו מן השמים - ה' אומר לכל אחד מאיתנו אתה רוצה שאני ירחם עליך? קודם כל תהיה רחמן, כדי שאפשר יהיה לרחם עליך. אל תחסום מעצמך את האפשרות לזכות לרחמי הבורא. צריך להתחיל ברחמים לחבר בצרה או בבעיה, לא לצחוק על חבר שקיבל מכה או שהפסיד במשחק ואתה רואה שהוא עצוב תמיד צריך לרחם ולעזור. כשאני מתפלל קודם כל להתפלל על החולים של עם ישראל אחר כך לבקש את הבקשות שלי, וככה נזכה לרחמי ה' יתברך.

מתוך ספר בנין משה חלק ב'

המשך פרק רביעי

דיני נתינת זרעים וענפים במים

לשרות חיטים וכיוצא בהם במים

השורה חיטים ושעורים וכיוצא בהם במים, הרי זה תולדת זורע וחיוב בכל שהוא. אפילו שרה גרגיר אחד, חיוב. ואינו חייב אלא אם שהו במים זמן ארוך כמו חצי יום, כדי שיתנפחו ויתפשטו עד שינביטו וייצא להם כעין יד. שכל שנתפשט הגרגיר ליגדל ולהצמיח דבר חדש אפילו מועט, הרי זה בכלל זורע. ומכל מקום אין להניחם במים אפילו סמוך ליציאת השבת, אם הוא נותנם שם על דעת שישהו שם במים שיעור זמן ארוך וינביטו לאחר שבת:

אבל ליתן חיטים ושעורים במים בשבת בשביל לרכבם בלבד, ולא ישהו שם זמן ארוך כל כך בשיעור שיבואו לידי צמיחה, הרי זה מותר. כגון שנותנם שם לצורך בהמתו לרכבם, וקודם שיתחיל לצמוח יאכלום הבהמות. ואף אם ישאר אחר כך מעט מהם במים ויצמחו, אין בכך כלום, לפי שאינו מכויין לכך ואינו פסיק רישיה, שאפשר שהבהמה תאכל את כולם [אמנם יש זרעונים שאסור ליתנם במים אף לזמן מועט משום איסור לש:]

להניח גרעין אבוקדו במים

(ז) אסור להניח בשבת גרעין פרי האבוקדו בתוך כלי עם מים כדי שישהו ויצמיח שם, משום זורע. וכן כל כיוצא בזה:

לשרות צימוקים וכיוצא בהם

(יח) צימוקים ושאיר פירות יבשים כיוצא בהם, מותר לשרותם במים בשבת כדי שיתרכו והיו טובים לאכילה בשבת. וכן מותר להשקות ירקות ופירות תלושים הראויים לאכילה ליוםם כדי שלא יכמושו:

שמעת שתפסו גנב? שמעת לא נכון...

בהמשך לשבוע שעבר, נלמד היום מה הם 7 הדברים שלומדים מגנב, שאמר המגיד ממעזריטש זיע"א לרבי זושא מהאניפולי זיע"א ואלו הן:

הראשון - "גנב תמיד עבודתו בלילה.."

ידוע שבלילה (בעיקר אחרי חצות) מאיר אור של חסדים בעולם, שבעצם מקל על האדם לעבוד את בוראו. צדיקים ואנשי מעשה מאז ומתמיד עבדו את בוראם בלילה, בהסתר, בצנעה וענווה..

השני - "אם השיג מבוקשו בלילה הראשון, הוא לא יתייאש, הוא ינסה שוב בלילה השני.."

מאמץ ורצון חזק להגיע למטרה. ניסית ולא הצלחת? מה זה אומר? זה אומר שמחר תנסה שוב וכך כל פעם כי אין אנו נמדדים על התוצאה של הדבר, אלא על כבדת הדרך שעשינו בעבורו. השלישי - "הגנבים אוהבים זה את זה..". זה שותפות למקצוע מה שנקרא.

לעולם לעולם ע"י אהבת חברים ואהבת ישראל, נגיע לשלמות של עבודת ה'. רבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב מסביר, שאדם המדבר רעה על חברו, אין הוא יכול לדעת מה האות השייכת לו בתורה. וממילא תהיה לו תמיד תורה שחסרה. דהיינו, כל יהודי יש לו אות מ"ב אותיות של התורה. אתה רוצה לזכות לשלמות של תורה? שהתורה תאיר לך את החלק שלך בה? אתה לא יכול לדבר רעה על יהודי אחר, כי אתה תחסיר לעצמך את אותיות התורה!

הרביעי - "גנב מוסר נפשו להשיג אפילו דבר קטן" מסירות נפש הוא דבר חובה חובה ליהודי בחיים שלו. פשט

הרה"ג משה רצאבי הי"ו
ראש הכולל "פרי צדיק"

להעמיד ענפי בשמים בכלי עם מים (ט) מותר להעמיד בשבת ענפי בשמים לריח או לנוי בתוך כלי שיש בו מים, כדי שלא יכמושו. ומותר גם ליתן לכתחילה בשבת מים בכלי, או להחליף המים, וכל שכן להוסיף עליהם מים, ולהניח הענפים בתוכם: ואף על פי שיש אחרונים שהחמירו בזה, העיקר להלכה שהדבר מותר. והטעם כיון שהוא עושה כן כדי שישארו ענפים יפים ומריחים ליומם, ואין בזה לא משום זורע, ולא משום טירחא שלא לצורך. ואדרבה יש בכך משום כבוד ועונג שבת. וכן המנהג בקהילותינו ואין פוצה פה ומצפצף (ועיין עוד בסעיף שאחריו):

ענפים שיש בהם פרחים ושושנים

(כ) וכן מותר להעמיד במים ענפי בשמים שיש בהם פרחים ושושנים, כגון ורדים, שדאב, ריחאן, הדס וכל כיוצא בהם, להריח בהם או לנוי. וכן נוטלים אותם ומריחים בהם ומחזירים למים בשבת:

ואף על פי שבנתינתם למים הפרחים נפתחים מחמת לחלוטת המים, אין בזה חשש זורע כלל, הואיל ואינם מצמיחים דבר חדש שלא היה מקודם. וכן הוא מנהגינו פשוט. וכתב גאון עוזינו מהרי"ץ זיע"א שזקיננו הגאון מהר"ר צאלח היה מורה ובא להחזיק המנהג ושדברי רמ"א (בסימן של"ו סעיף י"א) חומרא יתירה. עד כאן. וכן כתבו עוד כמה מגדולי האחרונים. וכל שכן שמותר להוציאם מן המים בשבת כל זמן שלא השרישו:

כמו כן ענף שהיה מחוץ למים והחלו עליו לכמוש ולנבול מעט, מותר להכניסו למים, אף על פי שבכך חוזרים עליו לעמוד על עמדם ולתארם הראשון. ועיין בסעיף שאחריו:

מאת חגי קומימי הי"ו

המילים מסביר לנו הכל, כשאתה מוסר את ה"נפש" (שיש בה גם משכן של תאוות) אתה מוותר על תענוגים רגועים בשביל רוחניות וקודש. אם אני עובד את ה' ואין לי תנועה של מסירות נפש על תורתו, אני סטטי לגמרי, וסטטי בחיים תמיד נוטה להדרדר מטה.. החמישי - "למרות שמסר נפשו בעבור גניבתו אין הדבר נחשב בעיניו ומוכר הדבר בזול"

השגת משהו? ברוך ה', אשריך! עכשיו זה בדיוק העת להתקדם לעוד מטרות ורצונות חדשים. מו"ר לימד אותי, שאדם בכל שמחת תורה צריך להוסיף עוד ספר אחד ללימוד השבועי/השבתי שלו. שנאמר "מזה ומזה אל תנח ידך".

ומה הכוונה מוכר בזול דבר יקר? זה שהוא לא אוהז ממה שהוא השיג ומנופף בו לכל עבר, אלא פשוט הוא דבר בעיניו והוא מתקדם הלאה.

השישי - " גם אם יענו אותו בעיניים קשים ימשיך ויאמר "איני יודע". - הגמרא מלמדת אותנו "למד לשונך לומר איני יודע."

כשאתה שם עצמך תמיד כתלמיד לכל דבר ועניין, ואתה מבין שבאמת באמת "תכלית הידיעה שלא נדע", אתה בעצם נהפך להיות כלי גדול יותר לאור ה' יתברך. אם זה אור של תפילה/לימוד וחיידושים/התקרבות לצדיק/ ועוד..

השביעי ואחרון - "מלאכתו יפה בעיניו, ולא יחליפנה בשום מלאכה אחרת".

תאמין שלא משנה מה, יש בכך נקודה טמועה חזק, בין בגלוי ובין בהסתר שצועקת: אני רוצה את ה' יתברך, אני רוצה לעבוד אותו, אני רוצה גן עדן בעולם הבא!!

4. **שדאב** (הנקרא פיגם בלשון המשנה, ובלשונות אחרים גם בשם "רודא" או "רוטא") ברכתו "עשבי" בשמים,

5. כי עצו של השדאב חלש ואינו שווה לכלום, וגם מפני שהוא חלול כדרך מיני עשב וירק.

מתוך ספר "אור ההלכה" ובו אוסף מנהגי ק"ק תימן עם טבלאות ומאות תמונות צבעוניות מופץ ע"י עמותת "אחוות אחים" חריש ניתן להשיג אצל איתמר עובד בטל' 053-3453020

מאת מארי שרון ברזילי הי"ו

אַחַרְל דָּרָךְ מְבוֹא הַשְּׁמֶשׁ - פִּירֵשׁ"י - שְׁנֵי דְבָרִים הֵם

ביאור: בפסוק הבא בתיבה אַחַרְל הטעם פשטא (מפסיק), בתיבה דָּרָךְ הטעם יתיב מוקדם (מפסיק) ויש להקפיד על פיסוק הטעמים כדינם וכאן במיוחד בפשטא, אחרת תשתנה המשמעות כפי שהסביר רש"י.

אחרי - אחרי העברת הירדן הרבה והלאה למרחוק וזהו לשון אחרי כל מקום שנאמר אחרי מופלג הוא (דהיינו התיבה שייכת לעניין הירדן)

דרך מבוא השמש - להלן מן הירדן לצד מערב וטעם המקרא מוכיח שהם שני דברים שנקדו בשני טעמים אחרי נקוד בפשטא ודרך נקוד במשפל והוא דגוש ואם היה אחרי דרך דבור אחד היה נקוד אחרי במשרת בשופר הפוך ודרך בפשטא ורפה.

נזכיר את כללי הפשטא והיתב מוקדם.

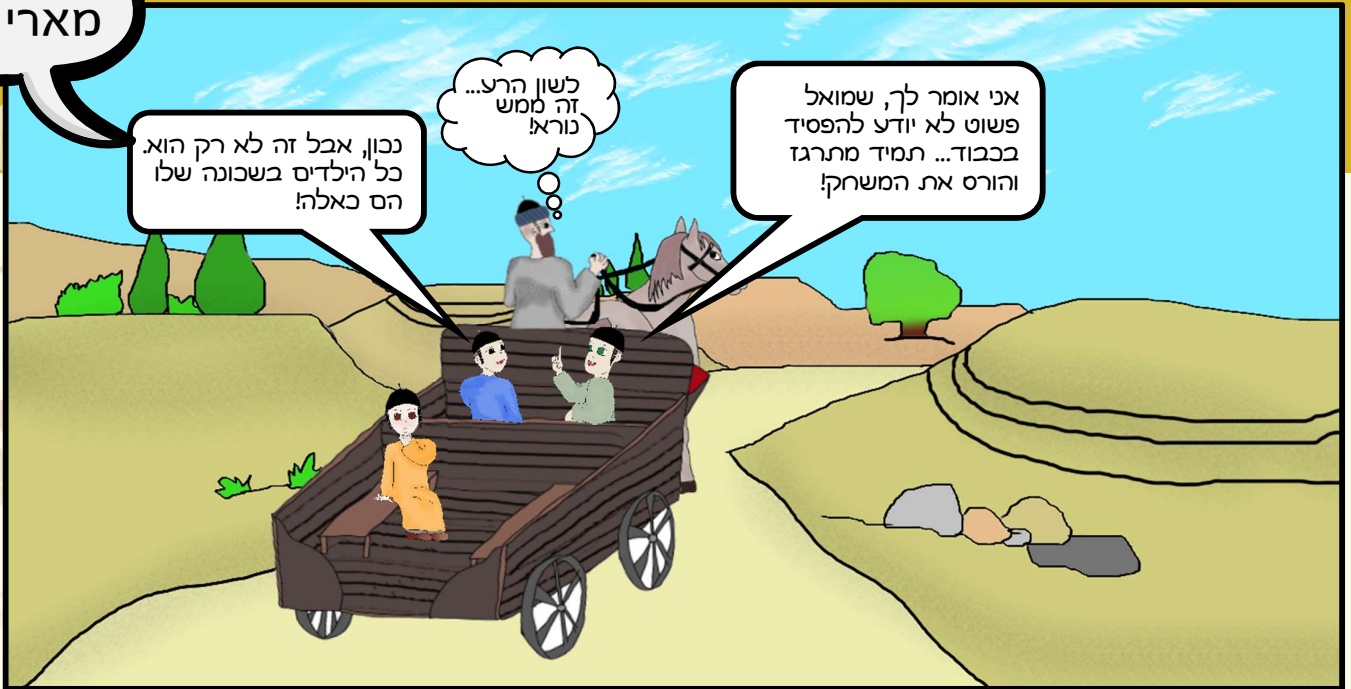
פשטא - טעם מפסיק ומקום מושבה מעל ומשמאל לאות האחרונה בתיבה ובדרך כלל תבוא לפני זקף-קטן כי היא משנה לו. (ראה בהרחבה במאמר הפשטא עמ' 190 בספר אמרי לשון למארי אליהו גמליאלי הי"ו)

יתב מוקדם - טעם מפסיק ומקום מושבו מתחת ומימין לאות הראשונה בתיבה. רש"י מכנה טעם זה בשם משפל שמו מעיד על מקומו כלומר שב מוקדם לניקוד. ההטעמה באות הראשונה שבתבה במשיכה קטנה וחותרת. אם כן, בתיבה זעירה הפותרת בתנועה (ר"ל בת הברה אחת כגון יאת) או בתיבה בת שתי תנועות שהיא במלעיל, יבוא היתב המוקדם במקום הפשטא. והוא אחד מהטעמים המפסיקים אשר אין להם משרתים, כי תפקידו כממלא מקום לפשטא, וכל וטעם שתפקידו כממלא מקום, אינו צריך למשרתים (כמו השלשלת שממלאת את מקומו של הסגולתא, וזקף גדול שממלא מקומו של הזקף הקטן) (ראה בהרחבה במאמר היתב המוקדם עמ' 180 בספר אמרי לשון למארי אליהו גמליאלי הי"ו)

הלכות שמירת הלשון

עם מארי חיים

איך אפשר שלא לאהוב את הרב גדליה צנעני? איש תמיר, עיניו בורקות, לשונו שזורה ועולה על גדותיה בפסוקים ממשלי וקוהלת, יהודי. כל כך לבבי, כל כך מאיר פנים, גם המושבניקים הקשוחים ביותר, לא יכלו שלא להיכנע לקיסמו הכובש של הרב גדליה. כן הרב גדליה צנעני הוא רב אזורי של מספר מושבים לא דתיים במיוחד, הנטועים להם מזה עשרות בשנים סמוך ונראה לקו הירוק, הרוחש תדיר עיניים זוממות של טרוריסטים. המושבניקים בזכותו הרגישו היטב את החגים, את השמחות והאבל, כי רבי גדליה היה בכל מקום ובכל עת נע ככספית מפינה לפינה. לוחש לאבלים את מילות הקדיש, מניח כיפות על ראשי יתומים ושולט ביד רמה במבצע חלוקת - המזון למשפחות קשות יום באזורו. "אחד כמו גדליה, זה שטאנץ חד פעמי. הקב"ה לא שיכפל רבים כמוהו" היו מתלוצצים מזכירי המושב וראשי הוועדות, שתמיד נעתרו לבקשותיו בענייני דת. "לסרב לגדליה זה כמו לעמוד מול צונאמי עם אקדח ולנסות לעצור אותו". הרב האזורי שלנו, התגורר עם רעייתו ושמונת ילדיו בבית צנוע בפאתי אחד המושבים, ונע תדיר על אופניו. היה לו רשיון נהיגה אבל מכונית מעולם לא רכש "אין לנו מילים על האיש הזה, כולו חן, כולו חסד, כולו אופניים, אבל רק דבר אחד מוציא אותנו מדעתנו. מדוע הכובע שלו רחב השוליים תמיד תקוע על ראשו, עמוק עמוק בפדחתו כמעט עד גבות עיניו, ותמיד אותו כובע מיושן, דהוי, לא בדיוק כובע שאומר כבוד". כל הנסיונות לשדל אותו להסביר מדוע הוא צמוד לכובע, עלו בתוהו. הוא היה מחייך חיוך מסתורי ולוחש - למי שרצה לשמוע - "מכובע כזה לא נפרדים". הרב שמרל ברנגולד ראש הישיבה של ששון, בנו השלישי, הודיע לו: "צר לי רבי גדליה אבל ששון יורד מן הפסים, ששון בקושי מתפלל, השיל מעליו את החליפה והכובע וחי את חייו לעצמו". רבי גדליה נסע לירושלים, והמתין ליד חדרו של ששון. בשעה 11 בלילה ששון הגיע לחדרו מאיזשהו מקום בוודאי לא מסדר שלישי. אביו סימן לו לרדת עמו. "אני רוצה לשוחח איתך בארבע עיניים מחוץ לישיבה" רבי גדליה הניע את המכונית המיושנת שהשאל לו מזכיר המושב, ונסע צפונה. נע בפיתולים החדים לכיוון רמאללה, סמוך לאחת ההתנחלויות הוא סטה ימינה לדרך עפר צדדית ונעצר אחרי 300 מטר מול סלע בגודל בינוני. "כן אני שומע אותך ששון" אבא קשה לי,

אני לא מצליח להתחבר לסוגיות, הראש שלי בחוץ. קשה לי עם התפילות, קשה לי עם החליפה והכובע, אולי אחפש לי עתיד אחר. אל תכעס עלי אבא" רבי גדליה פתח את דלת המכונית הסיר את כובעו המרופט מעל ראשו, והניחו על ראש הסלע. "ששון בני היקר, רציתי לספר לך סיפור קטן, שכל המושבניקים היו רוצים לשמוע. הסיפור שלי התרחש כשהייתי בן 19, ולמדתי כאן בישיבה "תפארת ירושלים". כמוך בני, חוויתי משברים לא קלים. ענין אחד כמעט גרם לסילוקי מן הישיבה. הכובע, הכובע הזה הוציא אותי מדעתי, לא יכולתי לשאת אותו על ראשי הוא העיקר עלי, הוא היה כבד מנשוא וביקשתי דרך להיפטר ממנו. התחננתי לראש הישיבה שיתיר לי להסתובב בלי כובע, אך הוא סרב נחרצות "אתה בן תורה ואלו המדים של חיילי צבא השם, חליפה וכובע". אותו יום היה עבורי מכריע, והחלטתי לצאת למרחבי צפון ירושלים לעשות חשבון נפש. החזקתי את הכובע ביד ותכננתי את צעדי אל מחוץ לישיבה לפתע צץ מאחרי אחד השיחים 20 מטר ממני, מחבל ערבי עם אקדח והחל לירות לעברי. רצתי כאחוז תזזית למצוא מחסה מאחורי הסלע הזה. לפתע עלה במוחי רעיון, הנחתי את הכובע על ראש הסלע כאילו אני זוקף ראשי, המחבל ירה לעברי. המחבל היה בטוח שנהרגתי כי הכובע נפל. אחרי חצי שעה התאוששתי מן ההלם, הרמתי את הכובע המנוקב מול עיני, ולא מאמין בגודל הנס. הכובע שכל כך רציתי להיפטר ממנו הציל את חיי. חזרתי לישיבה עם החלטה ברורה אני נשאר בעולם התורה לנצח. ראה ששון יקירי, גם אם תטעה בדרכים, אשאר אביך, עם חיבוק ואהבה, אבל בקשה קטנה לי אליך בני יקירי, קח את כובעי הישן, ולאן שתלך שא אותו עמך, תזכר בהשגחה הפרטית שלי ותהרהר בעובדה המדהימה שדבר שכה רציתי להיפטר ממנו, נתן לי את החיים במתנה. זה הכל". "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה" (יא,כו) "את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה'..." (יא,כז) כל אדם נמצא בחייו בפרשת דרכים ועליו לבחור לאן יפנה, אבל תמיד יזכור שיש לו אבא שאוהב אותו ורוצה בטובתו כמו שהרב גדליה אמר לבנו, כך הקב"ה אומר לנו לאן שלא תלכו כמו אוהב אתכם אבל תמיד תזכרו את הברכה למי שהולך בדרכי. לכן חשוב שיהיה בכל מקום שיעורי תורה שכל אחד ואחד יוכל להתחבר לאבא שבשמיים ולשמה אותו ולזכות בכל השפע והברכה שהקב"ה רוצה לתת לנו.

רכיבים, אשר אולי אפילו לא ניתנים להפרדה. פרופ' קרלוס מונטרו, אחד מחוקרי התזונה הנחשבים בעולם, אמר שאין דבר כזה מזון אולטרא מעובד בריא, והוא צודק. גם אם נפחית ממנו שומן, פחמימות, נתרן או כל מרכיב שהוא 'שעיר לעזאזל' תורן, עדין המזון האולטרא מעובד לא יאבד את כוחו המזיק. אף מערכת לא חסינה מפני הנזק שעלול לגרום המזון האולטרא מעובד, בוודאי לא מערכות הנמצאות בתקופת ההתפתחות שלהן". מדבריה מובן, כי מחקר זה נעשה אמנם על רקמת העצם, אך "אף מערכת לא חסינה מפני הנזק שעלול לגרום המזון האולטרא מעובד" ועל אחת כמה וכמה שהסכנה מתעצמת כשהילדים המתפתחים שלנו נחשפים לרעילות התזונתית הזו.

זהירות ילדים בדרך. עינינו רואות נכוחה, כי בימינו ילדים מפתחים מחלות של מבוגרים וכשפונים לטיפול רפואי, מוצע להם אותו טיפול המוצע למבוגרים הסובלים. טיפול כימי, הגורם לרוב להתשת הכוח המרפא, העלמה שקרית של תסמיני המחלה והעצמה נסתרת של גורם המחלה. מה שנוותר הוא לזעוק זעקה גדולה ומרה ואין זה המקום להאריך בזה עוד.

אבל מה נוכל לפעול ומה נשאר לנו לאכול? מסר המאמר ברור, כפי שחשוב ליהודי להיות אחראי על מה שפיו מוציא, כך באותה מידה ממש חשוב שנהיה אחראיים למה שפינו מכניס. אם נתעורר לדבר הפשוט הזה, מתוך הבנת חשיבותו, ונפשפש במזוננו ונאהב את הטוב והפשוט ונשנא את הרע והמורכב, נוכל לדחות מעלינו בקלות רבה יותר ונלמד אחרים את הטובה הזו עד שנזכה לקיים "מה ששנא עליך אל תעשה לחברך" ובודאי לא לעצמך..

חזקים ובריאים תהיו. יוסף טל הררי, מרפאת רפא נא 052-2220918

בשבוע שעבר הזכרנו את המחקר שנעשה בהובלת פרופ' אפרת מונסונגו אורנן אודות השפעתו של מזון אולטרא מעובד על רקמת העצם.

שמועה טובה תדשן גרם, אכילת מזון אולטרא מעובד תיישן גרם. המחקר, שפורסם בכתב העת הנחשב "מחקר העצם" (Bone Research), נעשה בחולדות צעירות שהשלב שלהם עדיין לא סיים את תהליך התפתחותו. קבוצת החולדות הניסיונית קיבלה מזון כגון בשר אולטרא מעובד (המבורגר, קבב, נקניקיות..) ומשקאות מתוקים ומוגזים, המרמים במקצועיות רבה את החושים. מובן שתלונות לא היו להם, מבחינתם העבירו אותם לגדול בכפר הנופש "החיים הטובים". וקבוצת הביקורת קיבלה מזון רגיל של חולדות. החולדות שנחשפו למזון אולטרא מעובד בתקופת הגדילה סבלו מפגיעה בגדילה, וירידה משמעותית באיכות העצם, המצב העגום של העצמות כלל מופע אוסטיאופורוטי מזעזע (מופע מחורר, דמוי מסנת) שאינו מאפיין חולדות צעירות ובריאות.

בנוסף, בבדיקה היסטולוגית (חקר מבנה הרקמות) של העצמות בקבוצה זו נמצא פלאק סחוסית נרחב (הצטברות לא תקינה של תאים ורקמה סחוסית) בלוחיות הגדילה (בתוך העצמות שאמורות להתפתח, כמעין 'פיצוץ' על החוסר המסוכן, דבר שפוגם מאד את חוסן העצמות ואף עלול לגרום לצמיחה לא פרופורציונלית שלהן, הן מבחינת קצב הגדילה והן מבחינת גודל העצמות).

"ובנימה אישית", אומרת פרופ' מונסונגו אורנן, "אחת לתקופה או שניים לניסיון של הקהילה המדעית להגדיר מהו אותו מקור הרוע בתזונה שלנו, מי הוא אותו המרכיב עליו ניתן לתלות את כל האשמה. אבל אין מרכיב אחד ויחיד, שכן למעשה מדובר במכלול

זמני תפילות בנוסח תימן ברחבי חריש

בית הכנסת
"עץ חיים" נוסח בלדי
גפן 17 בחניה

בית הכנסת
"שתילי זתים" נוסח שאמי
אלון 9 ביה"ס מעיין האמונה קומה 2

שיעור תורה לילדים
בשבת בשעה 12:30
בבית הספר מעיין האמונה
קומה 2 רחוב אלון 9
עם הרב **רחמים מסיקה שליט"א**
פה מפיק מרגליות
כולם מוזמנים

שיר השירים - 18:45
מנחה וקבלת שבת - 19:05
שחרית תיקון - 07:00
המהולל - 07:30

ערב שבת - פלג המנחה
שיר השירים - 17:20
מנחה וקבלת שבת - 17:50
תיקון והודו - 07:00
שחרית שבת - 07:30

שיעור תורה בשבת קודש הלכות שבת מפי הרב יאיר שרפי - 15:30 בבית הכנסת "שתילי זתים"

מנחה משותפת - 16:30 בבית הכנסת "שתילי זתים"

מתמאנה - 19:33
ערבית מוצ"ש - 20:03

תהילים לבנים נוסח ספרדי
ביה"כ השאמי - 14:10

תהילים לבנות
ביה"כ המרוקאי - 13:00

תהילים לבנים נוסח תימן
ביה"כ השאמי - 13:10

שחרית בחול - 7:10 שני וחמישי 7:00 (מנין בלדי - גפן 17 בחניה)
מנחה וערבית - סמוך (מנין בלדי - גפן 17 בחניה)

תהילים לבנות
מידי שבת
בבית משי קטיעי
תאנה 16 דירה 2
בשעה 12:30

תהילים לבנות
מידי שבת
בבית משי ג'נאח
גפן 17 קומת בניסה
בשעה 15:00

פרטי חשבון לתרומות:
בנק לאומי (10)
סניף 954 מס' חשבון 7152226
| להעברה בביס: 054-6812981 |
לתרומות בהוראת קבע או
באמצעות כרטיס אשראי:
050-7540977
לפניות:
ר' יאיר שרפי 052-7166601
na0546812981@gmail.com

שיעור הדף היומי
בביה"כ הבלדי
גפן 17 בחניה
ע"י הרב **דניאל אהרון**
בשעה **20:30**

בית הכנסת	כתובת	שיר השירים	מנחה וקבלת שבת	שיעורי תורה	שחרית	מנחה	ערבית מוצ"ש
דרכי אבות (בלדי)	אתרוג 5	25 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב אסף טייבי 16:00	07:15	17:00	10 דק לפני צאת שבת
אמונה ודעת (נוסח תימן)	שכ' הפרחים 20	30 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב מנחם רמב"ם 16:00	07:00	17:00	15 דק לפני צאת שבת
שיר חדש (בלדי)	אורן (חזון שמעון)	20 דק לפני כניסת שבת	5 דק אחרי כניסת שבת	הרב ליאור ידעי 16:30	07:30	17:15	5 דק לפני צאת שבת
ויאמר ליעקב (שאמי)	רימון 8 (כנפי רוח)	20 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב שאול יוסף 15:45	07:30	17:00	10 דק לפני צאת שבת
תפארת בניס (נוסח תימן)	מרגלית 5 (תלמי הדר)	20 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב אברהם בן אטולין 17:30	08:00	17:00	10 דק לפני צאת שבת

דרכי אבות חריש
לקראת הימים הנוראים הבעל"ט
אנו שמחים להודיע לציבור היקר
על פתיחת סדנת **תקיעת שופר**
בהדרכת הרב יהונתן אדואר שליט"א
ראש מכון "תרועת מלך"

לכל הדעות **לכל השיטות** **להלכה ולמעשה**

הסדנא תקיים בבית הכנסת "דרכי אבות" רח' האתרוג 5, חריש
• יום חמישי י"א אלול (19.8 למינינים)
• ביום ראשון כ"א אלול (29.8 למינינים)

השתתפות חינם!
לוי"ז הסדנא: 18:30 תפילת מנחה
19:00 התחלת הסדנא
22:00 תפילת ערבית

הטבה! ברכישת חוברת עיקרי הדינים
לבעל חוקע לנרשמים עד א' אלול

מיועד לתושבי העיר חריש והסביבה • מיועד למתחילים ולותיקים • רצוי להצטייד בשפורות
מספר המקומות מוגבל | לפרטים והרשמה: מר שמואל לוי 054-757-7907
ניתן לתרום ולהקדיש את הלימוד בסדנא לעילוי נשמת/רפואת בטי: 052-9219877

חוזרים וביטוח!

יום שישי
YemenBazaar
מתילאן לכאן

דרכי אבות חריש
בית הכנסת "דרכי אבות"
אתרוג 5, חריש

דוכני אוכל ושתייה
מוצרי יודאיקה
ביגוד תכשיטים אקססוריז

התכנים ההלכתיים נלקחו מהאתר יד מהרי"ן - פורטל תורני למורשת יהדות תימן
yad@maharitz.co.il - בו תמצאו תכנים רבים נוספים בענייני הלכה ומנהג

לק"י

עמותת אחוות אחים חריש
בנשיאות פוסק עדת תימן הגאון
מרון רבי **יצחק רצאבי שליט"א**

כולל יום אברכים "פרי צדיק"

כולל ייחודי במסלול "יורה יורה" ברבנות הראשית
ובדגש לימוד ההלכה למעשה לפי מנהגי עדת קדש תימן

**הזכות
כולה שלך!**

תורמים < מתברכים < וזוכים!

מעבר לזכיה הרוחנית העצומה, ניתן לזכות בחבילה עבור תרומה בהוראת קבע שנתית כפי יכולתך

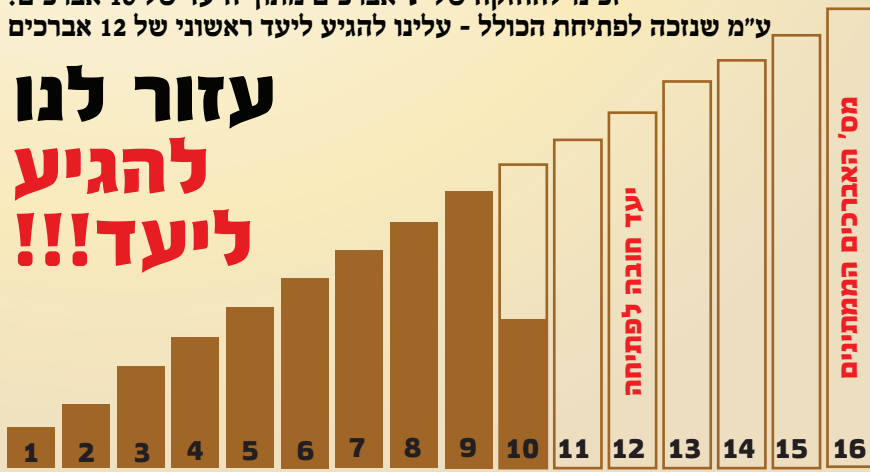
<p>בתרומה של ₪ 2400 תזכה בחבילת כתר תורה</p>	<p>בתרומה של ₪ 1200 תזכה בחבילת יהלום</p>	<p>בתרומה של ₪ 650 תזכה בחבילת זהב</p>	<p>בתרומה של ₪ 250 תזכה בחבילת כסף</p>	<p>בתרומה של ₪ 100 תזכה בחבילת שותפות</p>
<p>סט ספרי שו"ע המקוצר קבלת ברכה אישית נשיא הקהילה וראש הכולל</p>	<p>סט ספרי "בנין משה" של הרה"ג ר' משה רצאבי</p>	<p>הסכם יששכר וזבולון מהודר חתום ע"י נשיא הקהילה וראש הכולל</p>	<p>ספר "אור ההלכה"</p>	<p>הזכרת שם בעלון לבריאות/לעילוי נשמת</p>

בתרומה של
₪ 50
בסידור כ"ס
בלדי/שאמי

בסיעתא דשמיא

זכינו להחזקה של 7 אברכים מתוך היעד של 16 אברכים!
ע"מ שנזכה לפתיחת הכולל - עלינו להגיע ליעד ראשוני של 12 אברכים

עזור לנו להגיע ליעד!!!

פר' ואתחנן
15 יום ליעד
ר"ח אלול

5 הראשונים שיתרמו בהוראת קבע
יקבלו מגוון חודשי חינם למשך שנה
של חוברות "שערי יצחק" עד לביתכם

ראש הכולל הינו הגאון
רבי **משה רצאבי שליט"א**

לתרומות ופרטים נוספים יש לפנות לאיתמר עובד. בטל 053-345-3020

להוראת קבע באמצעות כרטיס אשראי: 050-7540977

להרשמה לכולל יש לשלוח בקשה למייל: aa0546812981@gmail.com

פרטי חשבון לתרומות:

בנק לאומי (10) סניף 954

מס' חשבון 7152226

להעברה בכ"ס: 054-6812981

גרפיקה ועיצוב: אפי אהרון 0525953030